

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1. Περίληψη

Ο συντάκτης του κειμένου πραγματεύεται το θέμα της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον στη Γη και σε άλλους πλανήτες. Αρχικά, διαπιστώνει ότι, καθώς η ζωή του έχει γίνει πιεστική, αναζητά διέξοδο στο Σύμπαν με το οποίο όμως είναι αδύνατο να επικοινωνήσει. Κατόπιν, παραθέτει παραδείγματα έμβιων όντων που εμφανίστηκαν πάνω στη Γη. Αφού τονίζει τη διπλή υπόσταση του ανθρώπου, την ικανότητά του δηλαδή να διαπράττει τόσο το καλό όσο και το κακό, τον παροτρύνει να ασχοληθεί με τη διαβίωση του στο χώρο όπου ανήκει. Στη συνέχεια, παρατηρεί την αποξένωση των ανθρώπων και προτείνει ως λύση την παιδεία και τις πολιτισμικές αξίες. Ολοκληρώνοντας το συλλογισμό του, αναφέρει ότι θα ήταν ιδανικό να μπορέσει η ανθρωπότητα στο απώτερο μέλλον να υπερηφανεύεται για τα επιτεύγματά της, καταδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη αντιμετώπισης της γήινης μοναξιάς.

B1.

Αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι όσο η επικοινωνία πυκνώνει με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το διαδίκτυο και τα κινητά τηλέφωνα, τόσο η ανθρώπινη μοναξιά μεγαλώνει και η αποξένωση κυριαρχεί. Πιο συγκεκριμένα, οι άνθρωποι από νεαρή ηλικία εθίζονται στα ηλεκτρονικά μέσα με αποτέλεσμα την παθητικοποίησή τους. Η προσκόλληση αυτή στο σύγχρονο τεχνοκρατικό μοντέλο ζωής σε συνδυασμό με την απομάκρυνση από το περιβάλλον προκαλεί αδιαφορία για τη γενικότερη πνευματική καλλιέργεια και οδηγεί στην υιοθέτηση χρησιμοθηρικής αντίληψης για τη ζωή. Αυτή η στάση ζωής έχει ως αποτέλεσμα την αλλοτρίωση του ανθρώπου και την τυποποίηση των σχέσεων στο πλαίσιο θεμελιωδών ομάδων, όπως η οικογένεια. Επομένως, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη να επαναπροσδιορίσει το άτομο τη σχέση του με την τεχνολογία στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής παιδείας με απώτερο σκοπό την προβολή των πολιτιστικών αξιών.

B2.

α. Η δομή της παραγράφου είναι:

Θεματική περίοδος: «Αποκαλύπτεται υπόσταση»

Σχόλια-Λεπτομέρειες: «Από τη μια συμφερόντων του»

Πρόταση Κατακλείδα: «Η υπερφίαλη υπάρξεως»

β.

«βαθύ αίσθημα μοναξιάς»

«χέρι βοήθειας»

«η ζωή όμως γύρω μας ανθίζει»

«γέννησε αριστουργήματα στο λόγο»

B3 α.

ταυτόχρονα : παράλληλα, συνάμα

γέννησε: δημιουργήσε

αισθανθεί: νιώσει

πληθαίνουν: πολλαπλασιάζονται

ανάλητη: σκληρή

B3 β.

ανούσια ≠ ουσιώδη
εμφανίζεται ≠ εξαφανίζεται
ανέφικτη ≠ εφικτή
πυκνώνει ≠ αμβλύνεται, μειώνεται
υψηλά ≠ χαμηλά

B4. α.

«Είναι παιχνίδι;» Το ερωτηματικό δείχνει την αμφιβολία, την αναρότσή του, τον προβληματισμό του.

(Σημείωση: η ερώτηση που διατυπώνεται με τη χρήση του ερωτηματικού προσδίδει στο λόγο ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα. Κεντρίζει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη για το θέμα. Ο συγγραφέας με τον τρόπο αυτό επικοινωνεί τον προβληματισμό του).

«όσο... μας»: εξηγεί, συμπληρώνει τη θέση του, δίνοντας νέες πληροφορίες. Θεωρείται σημαντικό ώστε να μη κλειστεί σε παρένθεση.

β.

«Από την άλλη, ο ίδιος ο άνθρωπος σφραγίζει την ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιεί τα υλικά αγαθά και συντηρεί την αδικία και τις ανισότητες.»

Μετατροπή:

Από την άλλη, η ιστορική πορεία σφραγίζεται από τον ίδιο τον άνθρωπο με πολέμους και αγριότητες, τα υλικά αγαθά θεοποιούνται και η αδικία και οι ανισότητες συντηρούνται.

(Σημείωση: Η ενεργητική σύνταξη χρησιμοποιείται για να τονιστεί το υποκείμενο της ενέργειας (της πράξης), ενώ η παθητική για να τονιστεί η ίδια πράξη).

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο:

Ζητείται άρθρο, επομένως χρειάζεται τίτλο.

« Ο άνθρωπος ηθικός αυτουργός της περιβαλλοντικής κρίσης»

«Ανάγκη αποκατάστασης σχέσης ανθρώπου-περιβάλλοντος»

Ενδεικτικός Πρόλογος

Οι Στωικοί φιλόσοφοι εύστοχα είχαν ορίσει πως η φύση είναι ένα τέλειον (ή θεός, λόγος, αιτία, πνεύμα) και καθετί που υπάρχει στον κόσμο εξαρτάται από τη σχέση του με αυτήν: η συμφωνία με τη φύση είναι καλό, η εναντίωση κακό. Η εναρμόνιση ανθρώπου και φύσης έχει ως προϋπόθεση για τον άνθρωπο, όμως, επηρεασμένος από το ωφελμιστικό πνεύμα της εποχής απομακρύνθηκε από τη φύση, αγνόησε τον ευεργετικό της ρόλο και κατέστησε γεγονός την περιβαλλοντική κρίση με την αλόγιστη επέμβαση του σ' αυτή. Ωστόσο, η κατάσταση αυτή μπορεί να αναστραφεί με την έγκαιρη συνειδητοποίηση της σοβαρότητας του προβλήματος και την άμεση συλλογική, αλλά κυρίως ατομική, δράση.

Κύριο μέρος

α) Επιπτώσεις που έχει προκαλέσει η έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς το περιβάλλον.

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- Επιπτώσεις στη φυσική και ψυχική υγεία του ανθρώπου, εμφάνιση νέων ασθενειών, διατάραξη της ψυχικής ισορροπίας, άγχος και επιθετικότητα.
- Αλλοτρίωση, αδιαφορία για το συνάνθρωπο, μοναξιά.
- Διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας (τύπα του όζοντος, φαινόμενο του θερμοκηπίου).
- Εξάντληση των φυσικών πόρων (καύσιμα, μεταλλεύματα) .
- Υπονόμευση των προοπτικών για περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη (τουρισμός, γεωργία).
- Ρύπανση της ατμόσφαιρας, των υδάτων, υποβάθμιση του εδάφους.
- Εξαφάνιση της χλωρίδας και πανίδας.
- Αισθητική κακοποίηση του περιβάλλοντος.
- Κίνδυνοι για τις επερχόμενες γενιές.
- Καταστροφή μνημείων.

β) Προτάσεις για την αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος.

- Συνειδητοποίηση του ακατάλυτου δεσμού του ανθρώπου με τη φύση.
- Οικολογική αγωγή και παιδεία μέσω της μεθόδευσης, κυρίως, μιας περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση – πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση.
- Άσκηση πιέσεων στις εκάστοτε κυβερνήσεις για τη λήψη μέτρων.
- Συμμετοχή σε εθελοντικές πρωτοβουλίες αναφορικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα (ανακύκλωση, δενδροφυτεύσεις, αναδασώσεις).
- Αλλαγή στην αντίληψη για τη ζωή, αποδέσμευση από τον καταναλωτισμό, επιδίωξη του μέτρου.
- Προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών και αξιοποίηση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας.
- Πολιτική βούληση για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Παγκόσμια μέριμνα για τον περιορισμό της αλόγιστης οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης με στόχο το οικουμενικό καλό.

Στοιχεία επιλόγου

Συμπερασματικά, κρίνεται επιβεβλημένη η συνειδητοποίηση του οικολογικού αδιεξόδου καθώς και της οικουμενικότητας του προβλήματος. Απαιτείται, λοιπόν, η αναπροσαρμογή της στάσης του ανθρώπου απέναντι στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και η εκλογίκευση της βιομηχανικής και οικονομικής ανάπτυξης προτού οι συνέπειες καταστούν μη αναστρέψιμες.

Επιμέλεια:

Βασιλειάδου Μ. - Εσκιτζή Ρ. - Ευθυμιάδου Ν. - Μπάσιου Α. - Παρασχάκη Ε. - Σεβρής Κ. - Χατζηνικολάου Ν.